

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е
уз нацрт Правилника о регулацији квалитета
снабдијевања електричном енергијом

1. Правни основ

На основу Закона о енергетици (Службени гласник Републике Српске, број 49/09), члана 24. Закона о електричној енергији (Службени Гласник Републике Српске, број 8/08, 34/09, 92/09 и 1/11) и члана 64. Општих услова за испоруку и снабдијевање електричном енергијом - пречишћени текст (Службени Гласник Републике Српске, број 90/12) Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске је надлежна да регулише квалитет услуге и унапређује поузданост система за дистрибуцију електричне енергије. Одредбом члана 18. Статута Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске – Пречишћени текст ("Службени гласник Републике Српске", број: 6/10) прописано је да Регулаторна комисија, у циљу извршавања својих надлежности утврђених Законом, доноси општа и појединачна акта која се обавезно доносе у писаној форми, са позивом на правни основ за њихово доношење у складу са Законом. Чланом 19. одређено је да у припреми за доношење општих аката којима се прописују регулаторне активности, Регулаторна комисија јавно објављује нацрт тог акта и тражи јавне коментаре о истом. Резултати ових активности чине основ за израду приједлога општег акта. У поглављу "Креирање и доношење правила и прописа" Пословника о раду Регулаторне комисије за електричну енергију Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 59/10) прописане су врсте аката које доноси Регулатор као и поступак израде тих аката. Након утврђивања нацрта Регулаторна комисија објављује сажетак нацрта правила и прописа, путем обавјештавања у једном од средстава јавног информисања и позивом јавности да упути своје писане коментаре на објављени нацрт. Одредбом члана 41. став 3. Пословника прописано је да Регулаторна комисија одржава јавну расправу прије доношења измјена, допуна повлачења из процедуре, усвајања или стављања ван снаге правила и прописа.

2. Разлози за доношење нацрта Правилника о стандардима квалитета снабдијевања електричном енергијом

Регулација квалитета снабдијевања електричном енергијом подразумијева четири основна регулаторна инструмента:

- Објављивање података о квалитету снабдијевања;
- Утврђивање минималних стандарда квалитета снабдијевања;
- Увођење компензације купцу за лошији квалитета и подстицајна методологија;
- Пружање квалитета већег од стандарда на захтјев крајњег купца.

Регулаторна комисија је већ 2006. године започела процес регулације квалитета услуге кроз увођење обавезе дистрибутивним предузећима да на прописаним обрасцима достављају извјештаје о квалитету снабдијевања електричном енергијом, првенствено континуитету испоруке електричне енергије и комерцијалном квалитету и објављивање података о квалитету снабдијевања електричном енергијом.

На 56. редовној сједници Регулаторне комисије одржаној 24.01.2013. године размотрен је радни материјал Стандарди квалитета снабдијевања електричном енергијом. Радни материјал је дат на јавно разматрање у периоду од три мјесеца (фебруар-април) у циљу израде што квалитетнијег прописа којим се уређује квалитет снабдијевања електричном енергијом. У остављеном року пристигли су квалитетни коментари од стране Мјешовитог Холдинга "Електропривреде Републике Српске". У септембру 2013. године одржана је и техничка расправа о стандардима квалитета снабдијевања електричном енергијом. Извјештај са техничке расправе је на интернет страници Регулаторне комисије, као и путем електронске поште достављен на увид учесницима на расправи.

Након обављених припремних активности Регулаторна комисија је у 2014. години приступила изради Правилника о регулацији квалитета снабдијевања електричном енергијом као идућој степеници у нормативном регулисању квалитета снабдијевања.

У Закону о електричној енергији, као и Закону о енергетици не постоји изричита одредба да Регулаторна комисија доноси Правилник о регулацији квалитета снабдијевања електричном енергијом, али је Регулаторна комисија ипак надлежна да регулише квалитет услуге и унапређује поузданост система за дистрибуцију електричне енергије.

3. Преглед нацрт Правилника

ДИО I - Опште одредбе

Члан 1 – 3.

- Предмет регулисања одговара називу правилника и садржи преглед нацрта правилника о регулацији квалитета снабдијевања електричном енергијом. Правилник обухвата све видове регулисања квалитета снабдијевања, осим метода примјене подстицајне методологије, која ће евентуално бити предмет разматрања другог акта.
- Укратко даје циљ и подручје примјене одредби Правилника.
- Преглед дефиниција и скраћеница црпи појмове из радног материјала на регулисању стандарда квалитета снабдијевања, подзаконских аката Регулаторне комисије, правилника МХ ЕРС-а, закона и других подзаконских аката.

ДИО II – Показатељи квалитета

Члан 4-10. Заједничке одредбе показатеља квалитета снабдијевања

Детаљније разрађује постојеће одредбе из Општих услова и услова издатих дозвола. Предлаже се израда апликативног рачунарског програма за прикупљање, обраду, праћење и извјештавање о показатељима квалитета снабдијевања, именовање одговорних лица за приступ подацима и извјештавање. Такође се предвиђа начин обављања надзора над подацима од стране представника Регулаторне комисије.

Члан 11 -25. Показатељи континуитета испоруке електричне енергије

- Користе се стандардни показатељи континуитета испоруке електричне енергије.
- Прописује се који се погонски подаци прате, до ког напонског ниво што одоговара погонској статистици коју прати дистрибутер .
- Осим праћења параметара SAIDI, SAIFI и MAIFI за цијело дистрибутивно подручје, уводи се обавеза праћења SAIDI, за три најслабије напајања средњенапонска извода.
- Наглашава се да се подаци могу прикупљати ручно или аутоматски.
- Затим се прописује поступање код прорачуна показатеља у неким граничним случајевима (прелаз два извјештајна периода, погранична насеља).
- Обавеза вођења документације којом се доказује да су наступиле ванредне околности и други догађаји.
- Прописује садржај рачунарске апликације и њене функције, те обавезу уноса одређених врста података у дату апликацију.
- Наглашава значај тачног приказа уклопног стања дистрибутивне мреже.
- Уводи обавезу непосредног и посредног обавјештавања о стандардима квалитета снабдијевања и оствареним показатељима у претходном периоду

Члан 26-29. Показатељи комерцијалног квалитета

- Даје се цјелокупан преглед главних показатеља који се прате
- Прецизније се утврђује вријеме евиденције приговора и одговора на приговор.
- Истиче се потреба вођења књиге евиденције приговора и жалби.
- Обавеза вођења документације којом се доказују узроци одступања од стандарда.

Члан 30-36. Показатељи квалитета напона напајања

- У складу са стандардом EN 50160 даје се преглед главних показатеља квалитета напона.
- Даје се преглед података који се прате и како се измјерени подаци користе.
- Мјерење квалитета напона на захтјев крајњег купца је детаљније обрађено.
- Прописују обавезу информисања и обавјештавања о нивоу квалитета напона и техничким стандардима, потреби посебне евиденције података.

ДИО III-Стандарди квалитета снабдијевања електричном енергијом

Члан 37-39. (Глава I – континуитет испоруке електричне енергије)

- Уводи се као стандард реконструкција три најслабије напајана подручја са средњенапонских извода који су регистровани у претходној години.
- Вриједности трајања непланираних и планираних прекида испоруке(гарантовани стандарди) су уведени са циљем посматрања рада дистрибутера у овом периоду, а примјена у потпуности ових стандарда се планира за неколике године.
- Уводи се обавеза да дистрибутери објављају очекиване вриједности показатеља континуитета испоруке електричне енергије до доношења опшних стандарда од стране Регулаторне комисије.
- Регулаторна комисија у складу са законом о електричној енергији утврђује "штету" због неосноване обуставе испоруке електричне енергије (G_{ca}).

Члан 40. (Глава II - Комерцијални квалитет)

У радном материјалу је дат приједлог о прописивању седам стандарда, у нацрту број стандарда је проширен на 12. Основни разлози за проширење броја стандарда јесу одредбе Општих услова и Закона о електричној енергији које су предвидјеле у ком временском периоду требају да се обаве одређене активности дистрибутера и снабдијевача.

Члан 41. (Глава II – Квалитет напона напајања)

Како је рок за потпуно увођење стандарда EN 50160 истиче 01.01.2015. године. Уведен је гарантован стандард квалитета напона напајања који ће штити крајње купце на ниском напону.

ДИО IV-Накнаде

Члан 42-45.

- Члан 42. прописује оперативни ток поступка исплате накнаде.
- Висине накнада су одређене узимајући у обзир висине накнада за сличне стандарде у ближем окружењу и економске аспекте (БДП) и цијене електричне енергије и не представљају новчани еквивалент трошкова крајњег купца због неиспуњења стандарда.

Земља	Република СРПСКА -БиХ			Словенија			Румунија		Мађарска			Ирска	
БДП/г.ст. (КМ/СТ) - Еуростат	6.146			28.946			9.388		17.602			70.801	
ДОМАЋИНСТВА Цијена електричне енергије (КМ/кWh)	0,1232			0,2308			0,1741		0,2073			0,3814	
ИНДУСТРИЈА Цијена електричне енергије (КМ/кWh)	0,0915			0,1639			0,1768		0,176807032			0,2603	
Подјела	Дом.	ОП НН	СН	Дом.	ОП НН	СН	Физичко лице	Правно лице	Дом.	ОП НН	СН	мин	макс
Висина наканде (КМ)	10	20	50	40	80	200	14	40	35	70	200	80	250
Начин исплате	По захтјеву			По захтјеву			По захтјеву		Аутоматски				

Просјечне накнаде за домаћинство износе 14 КМ, и "индустрију" 48 КМ, ако се као улазни параметри користе БДП/г. становника у 2013. г и просјечне остварене цијене ел. енергије за прво полугодиште 2013. године за посматране земље (накнада је рачуната на начин да је удио накнаде у посматраним земљама у БДП-у и у просјечној цијени електричне енергије примијењен на висину БДП-а и висину просјечне цијене ел. енергије у Републици Српској).

Накнада због неосноване обуставе испоруке електричне енергије је произашла из законске обавезе Регулаторне комисије да утврђује штету услед неосноване обуставе испоруке електричне енергије.

ДИО V-Извјештавање

Члан 46-49.

Детаљније се уређује извјештавање о квалитету снабдијевања.

ДИО VI-Прелазне и завршне одредбе

Члан 50-54.

Даје се одређени прелазни период и за припрему услова за праћење квалитета снабдијевања и за примјену накнаде.

ПЛАН АКТИВНОСТИ

На осамдесетдеветој редовној сједници која је одржана у четвртак 28. августа 2014. године у Требињу, Регулаторна комисија је утврдила Нацрт правилника о регулацији квалитета снабдијевања електричном енергијом.

Обавјештење за јавност за прикупљање коментара и одржавање јавних расправа у поступку разматрања Нацрта правилника објавиће се у дневним новинама "Глас Српске". Рок за прикупљање коментара истиче 06.10.2014. године.

Приједлог правилника са извјештајем водитеља поступка са општих расправа разматраће на редовној сједници Регулаторне комисије. Регулаторна комисија задржава право измјене планских активности у зависности од заинтересованости учешћа и приспјелих коментара.